

Godišnji Izveštaj

Inicijativa mladih za ljudska prava - Kosovo

20

23

TABELA SA SADRŽAJEM

- 01** UVODNA REČ
DIREKTORA YIHR KS
- 02** KO SMO MI
MISIJA
VIZIJA
- 03** YIHR KS
TIM
- 04** YIHR KS & DOBROBIT
OSOBLJA
- 05** DOSTIGNUĆA
U 2023
- 06** YIHR KS
PROGRAMI
- 07** SUOČAVANJE
SA PROŠLOŠĆU
- 08** LJUDSKA PRAVA
I VLADAVINA
PRAVA
- 09** OSNAŽIVANJE
MLADIH
- 10** NEDELJA
LJUDSKIH
PRAVA
- 11** PROTESTI
- 12** AKCIJE NA
ULICI

01

UVODNA REČ **DIREKTORA YIHR KS**

UVODNA REČ DIREKTORA YIHR KS

Godina 2023 kao godina nemilosrdnog i beskompromisnog aktivizma za pravdu i mir!

Duboko sam ponosna i odajem počast nepokolebljivim aktivizmom i radom aktivista i tima YIHR KS tokom 2023. godine. Dok razmišljam o dostignućima, uticaju i izazovima sa kojima smo se susreli, ispunjena sam radošću što smo još jednom prevazišli sebe i uspeli da imamo još jednu sjajnu godinu sa preko 200 različitih aktivnosti od kojih je koristilo imalo preko 3.570 mladih.

Pokrenuli smo Generation Peace Activists Network (GPAN) u junu 2023. godine, ogromnu inicijativu koja je podstakla saradnju između mladih aktivista sa Kosova i Srbije. GPAN pruža platformu za pojačane glasove, preko-granične inicijative i uticajne mogućnosti. Među-etničko pomirenje i mir ostaju prioritet u našem radu. Naročito imajući u vidu rastuće etničke tenzije među mladima nakon napada u Banjskoj i prateći politička dešavanja, pažljivo smo sprovodili aktivnosti koje edukuju mlade, podižu svest u široj javnosti i zahtevaju institucionalnu odgovornost.

Kosovske institucije su tokom 2023. godine predstavljale značajan i stagnirajući izazov u vezi sa Muzejom dece rata – kao projekta koji se fokusira na jačanje kolektivnog sećanja na nedavni rat na Kosovu kao način suočavanja sa prošlošću, kao i na razvoj kritičkog pristupa prema nacionalističkim narativa sa insistiranjem na podele kroz istraživanje i dokumentovanje ratnih iskustava. Nismo uspeli da pokrenemo muzej zbog nedostatka fizičkog prostora i to zbog institucionalnog nemara! Uprkos tome, naša borba se nastavlja jača nego ikad.

Sproveli smo na stotine aktivnosti koje se fokusiraju ne samo na pomirenje i mir, već i na zagovaranje za ljudska prava i vladavinu prava. Četvrti Zajednički godišnji izveštaj OCD o ljudskim pravima za 2022, zajednički napor u okviru Mreže za ljudska prava, predstavlja je svedočanstvo naše posvećenost. Uz doprinose 37 organizacija civilnog društva, izveštaj je predstavio preko 160 preporuka koje su oblikovale diskurs o ljudskim pravima na Kosovu.

Zatim, nastavili smo seriju podkasta o pravima prava da bismo prosvetili i uključili se, sa različitim pitanjima ljudskih prava i glasovima stručnjaka i advokata. Od prava LGBTQIA+ pa sve do suočavanja sa procesima prošlosti na Kosovu, svaka epizoda je doprinela snažnom dijalogu koji je uticao na našu publiku.

U našoj nepokolebljivoj posvećenosti privatnosti i pravdi, suočili smo se sa medijskim portalom „Indeksonline“, zalažući se protiv kršenja prava pojedinaca na privatnost. Naš stav, podržan od strane Saveta za štampu Kosova, naglasio je važnost poštovanja ličnih granica, čak i za javne ličnosti.

Pozitivan epilog dogodio se u našoj potrazi za odgovornošću jer se Tom Gaši, advokat za koji je utvrđeno da je odgovoran za neetičke radnje, suočio sa posledicama. Naša posvećenost pravdi je pobedila uprkos pravnim izazovima, šaljući snažnu poruku da se o etičkom ponašanju ne može pregovarati.

Dok razmišljamo o 2023. godini, neka to bude trenutak inspiracije i osnaživanja koji podstiče našu dalju borbu za pravdu, jednakost i mir. Predan, informisan i strastven aktivizam za ljudska prava ostaje naš vodeći princip sve dok ljudska prava ne budu poštovana jednakom za sve!

U znak solidarnosti,

Marigona Šabiu
Izvršna direktorka

02

KO SMO MI
MISIJA
VIZIJA

KO SMO MI

Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR) je prvobitno osnovana kao regionalna nevladina organizacija 2003. godine, koja je kasnije transformisana u regionalnu mrežu YIHR na Kosovu, Srbiji, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Skoro 20 godina Inicijativa mladih za ljudska prava – Kosovo (YIHR KS) uspešno radi na zaštiti i promociji ljudskih prava i demokratskih vrednosti ne samo na Kosovu već i u regionu. Konkretno, YIHR KS je fokusirana na proces suočavanja s prošlošću, zaštitu i promociju ljudskih prava, te osnaživanje uloge mladih na lokalnom i regionalnom nivou.

MISIJA

YIHR KS promoviše, štiti i zagovara ljudska prava, suočavanje sa prošlošću, vladavinu prava i građanske vrednosti kao osnovne temelje slobodnog, odgovornog i progresivnog društva.

VIZIJA

Slobodno, ravnopravno i pravedno društvo u kome svi ljudi mogu da ostvare svoj puni potencijal.

03

YIHR KS
TIM

YIHR KS TIM

MARIGONA SHABIU

Izvršni
Direktor

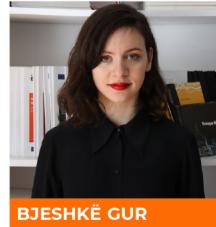
RINA KADIRI

Direktor
Programa

ENIS SELIMI

Menadžer Finansija
i Administracije

ERONA HAJDARI

Službenik za Finansije
i Administraciju

BJESHKË GUR

Koordinator
Programa

BLENDË PIRA

Pravni Istraživač i
Koordinator Programa

ILIR VITIJA

Menadžer Projekta

URESA AHMETI

Koordinator za
Komunikacije

ART VULA

Koordinator
Projekata

HANA BERISH

Koordinator
Projekata

ANIDA GJURGIJALI

Koordinator
Projekata

RITA TËRSTENA

Grafički Dizajner

ERRNESA SYLA

Programski Asistent

URIM HASHANI

Peace Fellow

ANDJELA TOMIC

Peace Fellow

Zahvaljujemo se bivšim kolegama
koji su doprineli tokom 2023. godine:

Fiona Haxhiislami
Koordinatorka
Projekta

Era Cina
Koordinatorka
Projekta

Fjolla Zejnullahu
Koordinatorka
Projekta

Rita Zhubi
Asistentkinja
Programa

Suzana Maric
Asistentkinja
Programa

Agon Rexhepi
Koordinator GPAN-a

Olisa Çekaj
Pripravnica

Gemb Dulauka
Pripravnica

Anna Richter
Pripravnica

Morea Pula
Pripravnica

Vigan Gërdovci
Pripravnica

Andjelija Vucinic
Pripravnica

Betina Imeri
Pripravnica

Isabel Conforti
Fulbright Fellow

Dimitrije Obrenovic
Peace Fellow

04

YIHR KS &
DOBROBIT

YIHR KS & DOBROBIT: OSVRT OD STRAN KADROVSKЕ SLUŽBE (HR)

Tokom 2023 godine, YIHR KS je nastavila svoju posvećenost davanju prioriteta mentalnom zdravlju i dobrobiti svojih zaposlenih, nadovezujući se na temelje postavljene u prethodnoj godini. Naša posvećenost negovanju kulture radnog mesta koja vrednuje, podržava i održava otvorenost se nastavlja.

Kao deo naših stalnih napora, YIHR KS je uvela dva paketa dizajnirana da unaprede mentalno zdravlje i opšte blagostanje to jest dobrobit. Prvi paket uključuje besplatne terapijske sesije za svo osoblje YIHR KS-a, osiguravajući pristupačnu podršku mentalnom zdravlju članovima našeg tima. Drugi paket uključuje besplatno članstvo u teretanama, pilates, časove joge i pretplate za wellness sadržaje, osnažujući naše zaposlene da prihvate dobrobiti takve prakse.

YIHR KS je preduzela i naredni korak ka mentalnom zdravlju saradujući sa stručnjacima na razvoju Politike mentalnog zdravlja – strukturiranog okvira koji se bavi različitim potrebama mentalnog zdravlja našeg osoblja i uključuje najbolju praksu mentalnog zdravlja na radnom mestu. Cilj nam je da osmislimo i primenimo inkluzivnu politiku koja neguje bezbedno okruženje koje podržava sve naše zaposlene.

Prepoznajući važnost negovanja veza i timskog rada u našem timu, 2023. godina je uključivala neformalna okupljanja i druženja. Ovi događaji su poslužili kao prilika da se osoblje opusti, poveže i da se pritom ojača osećaj timskog rada unutar YIHR KS-a.

Uspeh naših inicijativa u 2023. godini služi kao dokaz posvećenosti organizacije stvaranju zdravog i podržavajućeg radnog okruženja. Gledajući unapred, naš cilj za 2024. je da se nadovežemo na ova dostignuća, nastavljajući da dajemo prioritet mentalnom zdravlju i dobrobiti naših sjajnih članova tima.

Sa poštovanjem,
Erona Hajdari

05

DOSTIGNUĆA
U
2023

DOSTIGNUĆA U 2023

3570+

DIREKTNIH
KORISNIKA

200+

AKTIVNOSTI

GLAVNI

PODACI

2023

Mreža Generacijskih Mirovnih Aktivista

U junu 2023. pokrenuli smo najveću, jedinstvenu mrežu - Mrežu generacijskih mirovnih aktivista (GPAN)

GPAN je revolucionarna inicijativa koja ima za cilj da podstakne pozitivne promene i smislenu saradnju između mladih aktivista sa Kosova i Srbije. Ova dinamična mreža će služiti kao strukturirana platforma za komunikaciju, pojačavajući glasove mladih aktivista i promovisući preko-granične napore i inicijative. Mladi koji postanu deo porodice imaće koristi od mogućnosti, kao što su omladinske razmene i radionice pričanja priča (na engleskom Storytelling), multimedijalne izložbe, šeme malih grantova, događaji umrežavanja na Kosovu i u Srbiji, i programi stažiranja, između ostalog.

Pozivamo sve da podele/popune formular ispod da se pridruže velikoj GPAN porodici!

LINK: <https://forms.gle/r8tVUmdyaDXGaYvH8>

Rights Land Podcast

YIHR KS je pokrenula svoju prvu epizodu [Rights Land Podcast u 2022.](#) Dok smo 2023. nastavili našu seriju podkasta sa dodatnih 5 epizoda.

Ovih 5 epizoda podkasta imalo je za cilj da angažuje i prosvetli publiku o različitim pitanjima ljudskih prava, pojačavajući glasove stručnjaka i zagovornika u njihovim oblastima. U prvom podkastu, g. Blert Morina, izvršni direktor CEL Kosovo, zauzeo je centralno mesto, strastveno raspravljavajući o pravima LGBTQIA+ zajednice.

Pogledajte ovde: [D Podcast - Blert Morina \(youtube.com\)](#)

U drugom podkastu je učestvovao g. Korab Krasniqi, menadžer projekta u Forumu ZFD, koji je razgovarao o suočavanju sa prošlim procesima na Kosovu, šta nedostaje i kuda treba da idemo.

Pogledajte ovde: [D Podcast - Korab Krasniqi \(youtube.com\)](#)

Treći podcast je prikazao gospodu Rinu Kiku, istaknutu pravnici za ljudska prava, koja je osvetlila svoj istraživački rad sa Amnesty International. Istovremeno, Rina je govorila kao dobitnica nagrade Aktivista za ljudska prava 2023. godine, koju je YIHR KS dodelila po drugi put upravo ove godine.

Pogledajte ovde: <https://www.youtube.com/watch?v=-eNSNbapXqo>

Još jedna epizoda je uključivala Sejnura Veshalla, bivšeg zamenika ministra u Ministarstvu kulture, omladine i sporta, koji je strastveno razgovarao o pravima zajednica Roma, Aškalija i Egipćana na Kosovu.

Pogledajte ovde: [D Podcast - Sejnur Veshall \(youtube.com\)](#)

YIHR KS je podnela zvaničan zahtev Savetu za štampu Kosova (SŠK)

YIHR KS je podnela zvaničan zahtev Savetu za štampu Kosova (SŠK) da preduzme neophodne mere protiv medijskog portala „Indeksonline“ povodom tekstova objavljenih 22.01.2022. godine, kojima je flagrantno prekršio pravo na privatnost. U navedenim člancima je navedeno da je licu inicijala G.J.K. dijagnostikovan HIV. SŠK je zaključio da predmetni članak krši Poglavlje VII Kodeksa o pisanim medijima. Dalje, u odgovoru na žalbu, SŠK naglašava da se ovim članom zadire u privatni život osobe iako je ista osoba javna ličnost a praćenje u njegovom ličnom životu, a još više u stvarima u vezi sa bilo kojom bolešću ili njenim manifestacijama u javnosti, smatra se kršenjem ličnih podataka i zadiranjem u privatnost.

Četvrti zajednički godišnji izveštaj OCD o ljudskim pravima za 2022

U maju 2023. godine, kao deo Mreže za ljudska prava, pokrenuli smo četvrti zajednički godišnji Izveštaj OCD o ljudskim pravima za 2022. Ovaj izveštaj je odraz stanja ljudskih prava na Kosovu 2022. godine. Doprinos je dalo 37 OCD koje rade u oblasti ljudskih prava sa svojim doprinosima i preporukama za izveštaj. Ovaj dokument sadrži više od 160 konkretnih preporuka koje su naknadno poslate nadležnim institucijama.

Ceo izveštaj pročitajte ovde: [Report-ENG-FINAL-5.10.2023.pdf \(yihr-ks.org\)](#)

POZITIVAN EPILOG:

**Tom Gaši
proglašen
odgovornim za
preduzimanje
neetičkih radnji,
kršenje dužnosti i
ovlašćenja
advokata**

YIHR KS je podnela zahtev Advokatskoj komori Kosova (AKK) za pokretanje istrage i preduzimanje zakonskih mera protiv advokata Tome Gašija, koji se 14. februara 2020. godine može videti na snimku kako šutira paket i lično građanina dok je isti molio za sitniš na trgu „Majka Tereza“ u Prištini.

**Komisija za žalbe AKK-a proglašila je
advokata Tom Gašija odgovornim
za preduzimanje neetičkih radnji i
kaznila ga sa 2.500 evra.**

Tom Gaši je podneo tužbu Osnovnom суду у Приштини под изговором да се његова туžба у целини усвоји поништавanjем одлуке Комисије за жалбе AKK, а исту је суд одбIO као неосновану jer је одлука AKK konačan administrativni akt protiv кога се не може покренuti upravni spor radi ocene његове законитости. Nedavno је Apelacioni суд Kosova – Odeljenje за administrativna pitanja, odlukom konačno odbio као неосновану жалбу tužioca Tome Gašija.

06

NAŠI PROGRAMI

PROGRAM SUOČAVANJA SA PROŠLOŠĆU

YIHR KS nastavlja da doprinosi kreiranjem i održavanjem platformi za suočavanje s prošlošću kao i inicijativama za izgradnju mira širom regiona. Ovaj program se fokusira na podršku inicijativama i podizanje svesti među ljudima, posebno mladima, o nedavnoj prošlosti na Kosovu posebno i na Balkanu šire. Cilj nam je da izgradimo i sačuvamo kolektivno pamćenje i doprinesemo procesima izgradnje mira.

PROGRAM ZA LJUDSKA PRAVA I VLADAVINU PRAVA

YIHR KS ostaje vodeća organizacija u oblasti ljudskih prava na Kosovu. YIHR KS od 2004. godine radi na praćenju i izveštavanju o kršenju ljudskih prava i zalaže se za provođenje zakona i funkcionisanje mehanizama zaštite ljudskih prava. Dakle, YIHR KS ima za cilj da nastavi da bude aktivan branilac i promoter ljudskih prava na Kosovu, kao i u celom regionu.

PROGRAM OSNAŽIVANJA MLADIH

YIHR KS veruje u moć mladih kao odgovornih i aktivnih građana u izgradnji pravednog, ravno-pravnog i mirnog društva. Dakle, glavni fokus ovog programa je dvostruk. Prvo, to je osnaživanje mladih ljudi da postanu aktivni učesnici u društvenom i političkom životu na lokalnom, nacionalnom, regionalnom i globalnom nivou kroz formalno i neformalno obrazovanje. Drugo, to je jačanje kapaciteta mladih u angažovanju, zaštiti i zalaganju za ljudska prava za sve kao i u uključivanju u procese suočavanja sa prošlošću.

07

SUOČAVANJE SA PROŠLOŠĆU

PROGRAM SNAPSHOT

SUOČAVANJE SA PROŠLOŠĆU

MIROVNA
AKADEMIJA
14
UČESNIKA

PROGRAM
STAŽIRANJA
90
UČESNIKA

PROGRAM
RAZMENE
MLADIH
31
UČESNIKA

PEACE F
ELLOWSHIP
5
STIPENDISTA

ŠEMA
MALIH
GRANTOVA
3
POD-GRANTOVA

OMLADINSKE
RAZMENE
I RADIONICE
PRIPOVEDANJA
40
UČESNIKA

RADIONICA
„NACIONALISTIČKI
NARATIVI I
SAHRANJENA
ISTORIJA“
20
UČESNIKA

REGIONALNA
RAZMENA
MLADIH
20
UČESNIKA

JAVNA
DISKUSIJA
O SITUACIJI
NA SEVERU
30
UČESNIKA

GRANT ZA
INTERVENCIJU
POMIRENJA
20
UČESNIKA

KAMPANJA
KOMEMORACIJE
MASAKRA

Program Suočavanjaj sa Prošlošću

Projekat

Dijalog Mladih Kosova

Dijalog mladih Kosova je 30-mesečni projekat koji podržava USAID. Ovaj projekat ima za cilj da osnaži mlade ljude da aktivno učestvuju u suočavanju sa prošlošću i procesima pomirenja na Kosovu, podstičući među-etničku komunikaciju, interakciju i saradnju, baveći se zajedničkim interesima, izgradnjom poverenja i promovisanjem međusobnog razumevanja i pozitivnih stavova.

Mirovna akademija

YIHR KS u partnerstvu sa Planom za mir (UK) pokrenula je Mirovnu akademiju, prvu te vrste na Kosovu, odvodeći svoje učesnike na snažno edukativno putovanje kako bi dublje i teorijski učili o izgradnji mira, pomirenju, transformaciji sukoba i otpornosti.

Prva faza je okupila 11 predavača i gostujućih predavača i više od 20 sesija predavanja, gostujućih razgovora i diskusija. Akademija je dovela renomirane naučnike sa prestižnih vodećih svetskih univerziteta uz vodeće stručnjake za izgradnju mira sa Kosova da neguju novu generaciju mirotvoraca na Kosovu. Neki od univerziteta su Univerzitet u Dablinu (Irska), Univerzitet Kolumbija (SAD), Univerzitet u Gracu (Austrija), Univerzitet Oksford Bruks (Velika Britanija), Univerzitet Notingem (Velika Britanija), Univerzitet Rur u Bohumu (Nemačka) i Univerzitet Singidunum (Srbija).

Muzej dece rata

Izgradnja kolektivnog pamćenja kroz simboličke akcije jedan je od najvažnijih kriterijuma tranzicione pravde. Stoga ćemo nastaviti sa osnivanjem Muzeja dece rata kako bismo kroz predmete (igračke, dhevnike, odeću i sl.) i video svedočenja prikazali iskustva dece tokom rata na Kosovu.

Očekivalo se da će muzej do sada biti otvoren za javnost, međutim zbog institucionalnog nemara Ministarstva kulture, omladine i sporta to nismo mogli da uradimo. Iako smo prikupili, organizovali i uredili ceo sadržaj Muzeja, nismo uspeli da ga pokrenemo zbog nedostatka prostora za Muzej. Kontinuirano se borimo da obezbedimo odgovarajući fizički prostor koji će odavati značaj i sveđočanstva Muzeja, uprkos stalnom institucionalnom neuspehu i sabotaži!

Druga Faza je obuhvatila sveobuhvatnu obuku koju je vodila međunarodno iskusAN trener za izgradnju mira, Veronika Knovska (Poljska). Obuka je pružila alate, tehnike i pedagoške pristupe za izgradnju mira, transformaciju sukoba, suočavanje s prošlošću i pomirenje.

Učesnici su uspešno završili akademiju, nastupajući kao opremljeni treneri u neformalnom obrazovanju za izgradnju mira. Prilika za učenje od iskusnih stručnjaka označila je Mirovnu akademiju kao izuzetan uspeh, osnažujući učesnike sveobuhvatnim znanjem i iskustvom u izgradnji mira i transformaciji sukoba.

Pogledajte ovaj video da biste stekli bolji utisak o Mirovnoj akademiji: [YIHR Kosovo \(@yihr_ks\) • Instagram photos and videos](#)

Edukativne sesije

Nakon završetka Mirovne akademije, započeli smo naše edukativne sesije u školama i univerzitetima širom Kosova. Pripremljena je sažeta prezentacija o transformaciji sukoba i izgradnji mira, posebno za učenike sa ograničenim predznanjem o ovim temama. Već smo održali dve sesije u Prištini sa više od 90 učenika kao učesnicima.

Program razmene mladih - 8. izdanje

Osmo izdanje Programa razmene mladih okupilo je 31 učesnika iz različitih etničkih grupa na Kosovu kako bi naučili o konceptima suočavanja sa prošlošću i izgradnje mira. Kroz interaktivne radionice, aktivnosti druženja i predavanja, naša dva trenera su provela grupu kroz emocionalno iskustvo i iskustvo učenja.

Pogledajte video za više detalja: [YIHR Kosovo \(@yahr_ks\) • Instagram photos and videos](#)

Tokom programa obišli smo i tri memorijalna mesta iz poslednjeg rata na Kosovu; Poklek, Staro Gracko i Suva Reka, gde smo čuli srceparajuće priče i dobili poruke za jedinstvo i mir kao jedini put napred.

Pogledajte video za više: [YIHR Kosovo \(@yahr_ks\) • Instagram photos and videos](#)

Tokom poslednjih dva dana programa, učesnici su bili uronjeni u jednu od četiri umetničke grupe – pričovanje, pozorište, video produkciju ili fotografiju – pod vodstvom mentora za korišćenje umetničkih medija kao alata za dijalog i transformaciju sukoba.

Rubije Redžepi o svom iskustvu u okviru Programa razmene mladih

„Bilo je to neverovatno i najlepše iskustvo, ali mi je bilo jako teško kada smo posetili spomen-obeležje u Pokleku gde smo sreli, pre svega, oca po imenu Fadilj i on je podelio svoju priču sa nama.

Njegova priča je bila o njegovoj porodici koja umire i dok je ispovedao svoju priču, za mene je one bila veoma emotivna zbog načina na koji je to govorio. Govorio je kako ne treba širiti mržnju iako su mu tada Srbi masakrirali porodicu.

Morala sam da napustim sobu jer sam bila veoma emotivna, ali on je ukazao na veoma dobru poentu koja je bila da se ne širi mržnja. Za mene bi bilo jako teško da ne mrzim nekoga ko je ubio moju porodicu, ali on je stajao tu i ispričao nam svoju priču i rekao da ih ne mrzimo, što smatram da je danas veoma važno, posebno za nas, mlađu generaciju. Da nastavimo da širimo neutralnost, da nastavimo da širimo ljubav.“

Program razmene mladih – Grant za intervenciju pomirenja

Neverovatna grupa od 6 mladih ljudi sa Špatom Bulicom kao vodom osvojila je Grant za intervenciju pomirenja u okviru četvrte faze Programa razmene mladih (PRM) - 7. izdanje. PRM okuplja omladinu kosovskih Srba i kosovskih Albanaca da rade na suočavanju sa prošlošću. Pobednički tim je realizovao svoj projekat sa 18 mladih u Centru za aktivizam u poslovnim prostorima YIHR KS-a. Kroz interaktivne sesije pune igara, diskusija i slikanja, mladi kosovski Srbi i kosovski Albanci imali su priliku da se okupe, budu jedni sa drugima i povežu se.

Glavni cilj ovog projekta bio je da se unapredi jedinstvo i saradnja među mladima kroz njihovo zajedničko interesovanje i ljubav prema igri i umetnosti!

Pogledajte video da biste stekli bolji utisak o aktivnosti:

<https://www.facebook.com/YIHRKS/videos/103185892799173/>

Peace Fellowship

Ove godine smo uspešno implementirali treće izdanje našeg programa mirovnih stipendija na Kosovu. Pet izuzetnih studenata iz albanske i srpske zajednice na Kosovu započelo je svoje programe stipendija za mir u pet različitih organizacija civilnog društva.

Čestitamo našim saradnicima za mir na neverovatnoj posvećenosti: Andrei Todić, Eris Hasanaj, Enedi Deliu, Agonu Redžepiju i Dimitriju Obrenoviću.

Kroz ovaj program stipendiranja, oni su razvili svoje profesionalne veštine i stekli dragoceno iskustvo tokom svog tromesečnog školovanja u organizacijama civilnog društva koje se posebno fokusiraju na pomirenje, među-etničku saradnju i izgradnju mira.

Istraživanje je bilo još jedna ključna komponenta programa. Svaki od stipendista je vodio svoje istraživačke projekte u saradnji sa svojom organizacijom domaćinom. Njihov rad će poslužiti kao obrazovni resurs za mlade ljudе i zainteresovane strane.

Šema malih grantova

YIHR KS je 2023. godine pokrenula aktivnost Šeme malih grantova u kojoj su podržana tri partnerstva kao primaoci pod-grantova:

ETEA & CSAY, Astronomski klub Kosova & ECO LEPO, i NVO DUA & NVO GETO.

Primaoci pod-grantova su sproveli aktivnosti u oblasti izgradnje mira i pomirenja čija su ciljna publika uglavnom bili mladi iz zajednica K-Albanaca, K-Srba, K-Bošnjaka, K-Turaka, K-Roma i K-Egipćana.

Projekat ETEA & CSAI se fokusirao na istraživanje narativa među-etničkih odnosa između kosovskih Albanaca i kosovskih Srba kako se prikazuju u školama, uključujući percepcije koje stvaraju prikazi druge zajednice u udžbenicima, nastavnim planovima i programima i praksi u učionici. Kroz kvalitativno istraživanje sprovedeno sa srednjoškolcima, nastavnicima i direktorima iz zajednica kosovskih Albanaca i kosovskih Srba, oni su zaključili političke preporuke zasnovane na dokazima i pokrenuli izveštaj „Moć narativa: zasnovano na knjigama ili usmenoj istoriji – uloga obrazovanja u Oblikovanju percepcije drugog“ koji ima za cilj da podigne svest o negativnom uticaju pristrasnih i stereotipnih informacija na stavove i percepciju učenika prema drugim zajednicama, stoga izveštaj poziva na promovisanje inkluzivnog i mirnijeg obrazovnog sistema.

Korisnik pod-granta Astronomski Klub Kosova & ECO LEPO je fokusiran na među-etničku saradnju u oblasti prirodnih nauka i astronomije među kosovskim studentima svih zajednica. Da bi to postigli, oni su sproveli terenske aktivnosti u nekoliko gradova na Kosovu i organizovali nekoliko javnih astro događaja u Prištinskoj opservatoriji kako bi privukli mlade iz različitih etničkih grupa da razgovaraju o astronomiji i među-kulturnom dijalogu koji je služio kao multietničko naučno središte za mlade iz različitih zajednica.

Pored toga, korisnici pod-grantova NVO DUA & NVO GETO su se fokusirale na izgradnju mira i pomirenje kroz pozorišne predstave i rad sa mladima iz zajednica K-Albanaca, K-Srba, K-Bosanaca, K-Roma i K-Turaka na temu prevazilaženja stereotipa i pristrasnosti koju različite etničke grupe doživljavaju jedna prema drugoj. Kao rezultat toga, proizveli su dve pozorišne predstave koje naglašavaju važnost prevazilaženja stereotipa i predrasuda za postizanje pomirenja i mira.

Projekat

Preko-granični dijalog mladih

Preko-granični dijalog mladih je trogodišnji projekat koji finansira Evropska unija i sprovodi se u saradnji sa YIHR Srbija. Opšti cilj projekta je da doprinese unapređenju participativnih demokratija i pomirenja kroz osnaživanje uloge civilnog društva i omogućavanje strukturisane saradnje i dijaloga između naroda Kosova i Srbije kako bi se ojačao njihov put ka integraciji u EU.

Radionica: „Nacionalistički narativi i sahranjena istorija“

Okupili smo 20 učesnika sa Kosova i iz Srbije u Beogradu na radionicu „Nacionalistički narativi i sahranjena istorija“. Učesnici ovog jednonedeljnog programa fokusirali su se na razumevanje složene dinamike između Kosova i Srbije, od predratnih do posleratnih perioda. Sesije su uključivale pronicljiva predavanja o izazovima sa kojima se suočavaju Albanci u Srbiji, razotkrivanje mitova oko Kosova, obraćanje pažnje na nedostatak memorijalizacije ratnih zločina i podsticanje diskusija o aktuelnim odnosima između Srbije i Kosova.

Omladinska razmena i radionica pripovedanja na Kosovu i u Srbiji Workshop in Kosovo & Serbia

Radionica razmene mladih i pričanja priča okupila je 20 mladih učesnika sa Kosova i iz Srbije na nedelju dana u Prizrenu na Kosovu. Primarni fokus ove radionice bio je ne samo da neguje čvršće odnose između dve grupe već i da aktivno doprinese procesu pomirenja. Pored toga, radionica se bavila istraživanjem i razumevanjem složenog nasleda rata i korišćenjem pripovedanja kao tehnike za negovanje zajedničkih i miroljubivih narativa.

Pogledajte video da biste čuli neke od uvida učesnika:

https://www.instagram.com/reel/Cv7CH-POoRuG/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRlODBiNWFlZA==.

Održali smo radionicu razmene i pripovedanja mladih u Beogradu, u Srbiji, gde smo okupili 20 mladih da dalje razgovaraju o složenim ratnim nasleđima i efikasnim načinima da se krene ka pomirenoj budućnosti.

Projekat

Program rezidentne razmene za mlade na Kosovu, Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini

Ovaj jednonedeljni program rezidentne razmene za mlade sa Kosova, Srbije, Crne Gore i Bosne i Hercegovine, namenjen je promovisanju pomirenja i izgradnje mira. Projekat je podržan od strane Fonda za zapadni Balkan. Vodi ga YIHR KS i sprovodi se u bliskoj saradnji sa YIHR-om Bosne i Hercegovine, YIHR-om Srbija i YIHR-om Crne Gore.

Ova razmena okupila je preko 20 učesnika iz celog Zapadnog Balkana kako bi istražili stereotipe, pomirenje i izgradnju mira. Kroz grupne aktivnosti, ušli su u našu bogatu kulturu, delili muziku i vodili značajne diskusije. Petodnevni program održan je u Prizrenu, gde su učesnici imali neverovatnu priliku da uživaju u filmovima koji podstiču na razmišljanje na Dokufest filmskom festivalu. Razmena se pokazala kao svedočanstvo o potencijalu zajedništva i razumevanja u razbijanju stereotipa.

Poslušajte šta je Sara, učesnica iz Crne Gore, kazala o ovom iskustvu: [YIHR Kosovo \(@yihr_ks\) • Instagram photos and videos](#)

Javna diskusija

Situacija na severu Kosova

Nakon terorističkog napada u Banjskoj, YIHR KS je organizovala prvu javnu diskusiju civilnog društva o rešavanju situacije. Mnogi predstavnici OCD, međunarodnih organizacija, aktivisti i građani prisustvovali su diskusiji o situaciji na severu i dali svoj doprinos svojim uvidima i perspektivama.

Tokom ove diskusije naglašena je potreba za konstruktivnim dijalogom i saradnjom među zajednicama kao jedinom putu napred. Pored toga, značaj borbe protiv nacionalističkih diskursa i govora mržnje viđen je kao jedan od ključnih elemenata za deescalaciju rastućih tenzija. Štaviše, uloga angažovanja mladih ostaje ključna kada je u pitanju sprečavanje širenja propagande i narativa mržnje za miran diskurs.

Diskusija je uglavnom bila fokusirana na bezbednosna pitanja, posebno bezbednost civila, važnost etičkog i profesionalnog izveštavanja medija i ulogu civilnog društva tokom ovakvih kriza.

Panel su činili Dimitrije Obrenović – aktivista; Miroslav Milicević - Izvršni direktor, Aktiv NVO; Serbeze Hadžija - Novinar; Lulzim Peci - Izvršni direktor, KIPRED; Sofija Todorović - programska direktorka, IIHR Srbija; i Marigona Shabiu - izvršni direktor, YIHR KS.

Kampanja

BUDUĆNOST POČINJE POZNAVANJEM PROŠLOSTI

Tokom 2022. godine obeležavali smo sećanje na sve civilne žrtve svih masakra iz poslednjeg rata na Kosovu. Sećanje na prošlost je jedini put ka napred! Ovo je jedan od brojnih npora na kojima YIHR KS uporno radi kako bi se postigla pravda za sve civilne žrtve!

Pogledajte komemoracije na zvaničnim Facebook ili Instagram stranicama YIHR KS-a!

THE FUTURE BEGINS
BY
KNOWING THE PAST

Mirëdita, Dobar Dan! Festival

Ove godine je bilo deseto jubilarno izdanje festivala „Mirëdita, Dobar Dan!“, koji je jedinstvena kulturna manifestacija koja se organizuje u Beogradu i Prištini od 2014. Ove godine Festival je održan u Prištini u periodu od 4. do 6. maja. Na njemu je predstavljena moderna umetnička, kulturna i društvena scena Srbije i Kosova a da pritom pokreće kritična pitanja koja se tiču i prošlosti i budućnosti u vremenima koja predstavljaju veliki izazov za društvo na Kosovu i Srbiji.

08

LJUDSKA PRAVA I VLADAVINA PRAVA

LJUDSKIH PRAVA I VLADAVINE PRAVA

PROGRAM SNAPSHOT

MOJA PRAVA
PLATFORMA
9
PRIJAVLJENIH
SLUČAJEVA

PROGRAM
STAŽIRANJA
35
PRIPRAVNIKA

PREDAVANJA
O PRAVOSUĐU
720
UČESNIKA

LOKALNA
SIMULIRANA
SUĐENJA
60
UČESNIKA

NACIONALNA
SIMULIRANA
SUĐENJA
79
UČESNIKA

UMETNIČKO
TAKMIČENJE
4
POBEDNIKA

OTVORENIH
DANA
SUDOVA
165
UČESNIKA

MURALA NA
TEMU PRAVDE
6
ŠKOLA

MODEL
UJEDINJENIH
NACIJA
19
UČESNIKA

OBUKE SA
NASTAVNICIMA
GRAĐANSKOG
VASPITANJA
39
UČESNIKA

ALTERNATIVNA
ŠKOLA ZA
LJUDSKA
PRAVA
22
UČESNIKA

KONFERENCIJA
O
GOVORU
100
UČESNIKA

OKRUGLI
STO O UDLJP
50
UČESNIKA

OTVARANJE
KONFERENCIJE 4.
ZAJEDNIČKOG
GODIŠnjEG IZVEŠTAJA
OCD O LJUDSKIM
PRAVIMA ZA 2022.

RADIONICA ZA
IZGRADNJU
KAPACITETA ZA
OCD

5
JAVNIH
REAKCIJA
MREŽE ZA
LJUDSKA
PRAVA

KURS OBUKE
SA STUDENTIMA
PRAVA
10
UČESNIKA

PREDAVANJA O
LJUDSKIM
PRAVIMA U
OSNOVNIM
ŠKOLAMA
530
UČESNIKA

KURS
OBUKE SA
NASTAVNICIMA
GRAĐANSKOG
VASPITANJA
15
UČESNIKA

INFOGRAFIKE
GOVORA
MRŽNJE

OTVORENA
DEBATA
O GOVORU
MRŽNJE SA
UČENICIMA
20
UČESNIKA

Program Ljudska Prava I Vladavina Prava

Projekat

Projekat mladi za pravdu

„Mladi za pravdu“, uz podršku Stejt departmenta SAD – INL, ima za cilj da osnaži mlade da traže pravdu i postanu aktivni učesnici u sektoru pravde na Kosovu.

Platforma moje pravo

Tokom 2023. godine, YIHR KS tim je nastavio da promoviše platformu „Moje pravo“. Ova platforma ima za cilj da osnaži mlađe ljude u sektoru pravde, da podigne svest među mlađima o odgovornosti i transparentnosti, i da poveća njihovo znanje o ljudskim pravima i pravosudnim institucijama na Kosovu.

Platforma takođe nudi odeljak „Prijava i pitaj“ gde šira javnost može prijaviti slučaj ili se raspitati o slučaju u kome su povređena ljudska prava. YIHR KS traži odgovornost od relevantnih institucija i prati ih za radnje ili propuste u vezi sa prijavljenim pitanjima/slučajevima. U toku godine dobili smo 9 prijava koje je tim YIHR KS uputio nadležnim institucijama. YIHR KS je u pojedinim slučajevima uspela uspostaviti komunikaciju između podnosiča prijava i relevantnih institucija, dok je mnogim građanima savetovano da se prijave nadležnim organima i obaveštavaju o zakonskim procedurama koje se mogu poduzeti.

Prijava odmah: [E Drejta Jem – Platforma per Raportim te Padrejtesive](#)

Program stažiranja

Sproveli smo dva programa stažiranja kroz koje su izabrane dve grupe pripravnika i razmešteni u Osnovnim sudovima Kosova u različitim regionima i ograncima sudova. 35 studenata prava i diplomiranih pravnika angažovano je u svojstvu pripravnika u sudovima gde su imali priliku da rade sa sudijama u različitim odeljenjima.

Predavanja o pravosudu

YIHR KS je organizovala 54 predavanja o pravosudu na kojima su obučeni predavači držali predavanja za srednjoškolce i studente, u svim regionima Kosova. Kroz ove sesije, 720 učesnika je imalo priliku da sazna više o pravnom sistemu na Kosovu i sazna više o ljudskim pravima i različitim institucijama na Kosovu.

Lokalno simulirano suđenje u Gnjilanu i Mitrovici

Uspešno smo organizovali dva lokalna simulirana suđenja, jedan u Gnjilanu i jedan u Mitrovici, koji su okupili ukupno 60 srednjoškolaca. Simulirano suđenje pružilo je odličnu priliku studentima da steknu dublje razumevanje pravosudnog sistema na Kosovu i nauče više o ljudskim pravima uz pomoć šest fasilitora i jednog profesionalnog trenera. Trećeg i poslednjeg dana ovih rezidentnih obuka, studenti su organizovali simulirano sudsko ročište, gde su igrali uloge sudija, tužilaca i advokata.

Nacionalna simulirana suđenja

Organizovali smo 3 odvojena nacionalna simulirana suđenja koja su okupila 79 studenata prava iz svih regiona Kosova. Učesnici su kroz učešće u ovoj aktivnosti imali priliku da prodube svoja znanja iz oblasti ljudskih prava i načina funkcionisanja pravosudnog sistema. Takođe su dobili priliku da čuju praktičniji aspekt različitih aktera i postupaka pravosudnog sistema, što im, prema njihovim povratnim informacijama, nedostaje mnogo u studijama, jer su navikli na formalnije učenje i učenje zasnovano na teorijskom pristupu. na svojim fakultetima.

Takođe, deo programa su bile i posete sudu, a takva poseta je za mnoge studente bila prvi put organizovana.

Dani otvorenog suda u 5 gradova

Organizovali smo Dane otvorenog suda u 5 različitih gradova: Uroševcu, Prištini, Prizrenu, Đakovici i Vučitrnu gde je 165 studenata imalo priliku da sazna više o ulogama i odgovornostima pravnih stručnjaka u kosovskom pravosudnom sistemu. Saslušali su i razgovarali sa većima sastavljenim od sudija, advokata i tužioca.

Dani otvorenog suda bili su veoma interaktivni i informativni događaji, koji su studentima pružili iz prve ruke razumevanje svakodnevnog rada i izazova sa kojima se suočavaju pravni profesionalci.

Konkurs za umetničke radove

Tokom ove godine organizovali smo drugi krug Konkursa za umetničke radove na temu Pravda. Naši mladi umetnici su se prijavili tako što su dostavili svoje fotografije ili video zapise koji odražavaju stanje ljudskih prava i vladavine prava u zemlji. Bilo je inspirativno svedočiti kako mladi rešavaju kritična društvena pitanja kroz slobodno kreativno izražavanje. Čestitamo našim pobednicima:

Murali pravde

Kontinuirano smo koristili i podsticali umetničke forme za podizanje svesti o socijalnoj pravdi. Posebno kroz naše murale pravde, transformisali smo 6 škola u bezbedne i osnažujuće prostore. Dva od ovih murala su napravljena u Prištini, a ostali u Prizrenu, Mitrovici, Peći i Partešu. Ovi murali koje je prelepo oslikao umetnik NONE, služe kao podsetnik i poruka o važnosti pravde i ljudskih prava.

Pogledajte video za kratak pregled:

[YIHR Kosovo \(@yahr_ks\) • Instagram photos and videos](#)

Obuka sa nastavnicima građanskog vaspitanja

Nastavnici osnovnih i srednjih škola iz Đakovice i Prištine imali su koristi od našeg kursa obuke za nastavnike građanskog vaspitanja. Okupili smo ukupno 39 nastavnika u dva odvojena kursa obuke. Kroz anđažovane diskusije i sesije za razmenu informacija, nastavni kadar je stekao vredan uvid u fundamentalne aspekte ljudskih prava i dobili sveobuhvatan pregled pravosudnog sistema u kontekstu Kosova.

Model Ujedinjenih nacija

19 studenata sa različitih univerziteta na Kosovu okupilo se u simulaciji Modela Ujedinjenih nacija! Oni su učestvovali u diplomatskim razgovorima, gde su pokazali izuzetne veštine pregovaranja i rešavanja problema, demonstrirajući duboko poznavanje globalnih pitanja.

Simulacija Ujedinjenih nacija, posebno Saveta za ljudska prava, bavila se temom aktuelnog rata u Ukrajini, o čemu su delegati detaljno istražili pre nego što su zauzeli stav da bi raspravljali i pregovarali.

Ova aktivnost nas je ostavila impresioniranim i zadivljenim posvećenošću, znanjem i diplomatijom naših učesnika koji pokazuju ogroman potencijal kao budući kosovski lideri!

Alternativna škola za ljudska prava - 5. izdanje

Alternativna 8-dnevna rezidentna škola za ljudska prava uspešno je okupila 22 učenika u svom 5. izdanju. Primarni cilj škole bio je da podstakne znanje i veštine kritičkog razmišljanja mlađih studenata sa društvenih nauka, kako sa javnih tako i sa privatnih univerziteta, zajedno sa aktivistima za ljudska prava. Alternativna škola za ljudska prava istraživala je širok spektar tema, počevši od ljudskih prava kao temeljne teme. Učenici su učili od uvaženih ličnosti, među kojima su Albert Zogaj, Alban Krasniki, prof. Mateusz Piatkovski, Habit Hajredini, prof. Bekim Sejdji i prof. Robert Muharremi između ostalih.

Terenske posete bile su vitalni deo obuke, omogućavajući učesnicima da steknu praktične uvide od institucija, kao što su Kancelarija ombudspersona, Kancelarija Saveta Evrope u Prištini, Skupština Kosova i potresna izložba „Bilo jednom i nikad više“ Fonda za humanitarno pravo Kosovo, u znak sećanja na 1133 dece koja su izgubila živote tokom rata na Kosovu.

Obuka je takođe pokrivala važna specifična društvena pitanja, kao što su prava LGBTQI+, prava žena, prava nevećinskih zajednica i sloboda medija.

Diskusije su obogatili doprinosi naših gostujućih govornika, kao što su Blert Morina, Adelina Rose, Flutura Kusari i Saranda Ramaj.

Završna konferencija

Uspešan završetak projekta „Mladi za pravdu“

Završna konferencija projekta „Mladi za pravdu“ održana je 6. decembra 2023. godine i okupila je više od 100 aktivista, aktera, predstavnika institucija, domaćih i međunarodnih. Istovremeno, konferencija je obeležila otvaranje 10. Nedelje ljudskih prava. Fokus tačke ove konferencije bile su oko uspeha projekta Mladi za pravdu i sveprisutnog pitanja govora mržnje, sa posebnim naglaskom na negovanju među-institucionalne saradnje među akterima u okviru pravosudnog sistema kako bi se proaktivno sprečili i suzbili slučajevi govora mržnje.

Gospođa Elvana Shala, kosovska ambasadorka dobre volje, moderirala je konferenciju koja je imala poučna uvodna obraćanja, počevši od gospode Marigone Shabiu, izvršne direktorke YIHR KS. Dodatne uvodne napomene izneli su gospodin Aljin Kurti, premijer Kosova, NJ.E. Jeffrey Hovenier, ambasador SAD na Kosovu, i gospodin Tankut Soykan, zamenik šefa Kancelarije Saveta Evrope u Prištini.

Dodatno obogaćujući diskurs, panel diskusija, koju je moderirala gospođa Jeta Xharra, šefica BIRN-a, predstavila je istaknute učesnike uključujući g. Naima Qelaja, Ombudspersona, g. Ramadana Ahmetija iz Kosovske policije, i gđa Rajmonda Sylbije iz CSGD Kosovo.

Nol Musa, aktivista i korisnik YIHR KS, zaključio je konferenciju svojim govorom koji je istakao svoje iskustvo sa našim radom i potrebu za još sličnih inicijativa za promociju pravde i aktivizma!

Pogledajte video koji je napravljen da proslavi uspešan završetak petogodišnjeg projekta Mladi za pravdu sa stotinama realizovanih aktivnosti i više od 6000 korisnika!

[YIHR Kosovo \(@yahr_ks\) • Instagram photos and videos](#)

Projekat

Unapređenje ljudskih prava: Osnaživanje OCD i studenata za pozitivne promene na Kosovu

Ovaj projekat podržava UNMIK i ima za cilj da okupi organizacije civilnog društva i druge aktiviste i da kroz jačanje njihovih kapaciteta promoviše i zagovara ljudska prava za sve i da doprinese povećanju transparentnosti i odgovornosti državnih institucija. Pored toga, projekat ima za cilj podršku studentima prava, domaćim i međunarodnim, kroz master program o ljudskim pravima, međunarodnom krivičnom pravu i tranzicionoj pravdi, kao i kroz Centar za kliničke studije.

Sastanci Koordinacionog odbora Mreže za ljudska prava (MLJP)

Tokom 2023. godine, predstavnici Koordinacionog odbora Mreže za ljudska prava prisustvovali su na dva sastanka na kojima su osmislili okvir za 5. zajednički izveštaj OCD-a o ljudskim pravima koji će biti objavljen 2024. godine i razgovarali o nastavku rada MLJP-a.

ŠTA JE MREŽA ZA LJUDSKA PRAVA (MLJP)?

Mreža za ljudska prava je grupa OCD za ljudska prava, uključujući IIHR KS, okupljenih da zajednički analiziraju, prate, izveštavaju i zagovaraju ostvarivanje ljudskih prava na Kosovu.

Pročitajte i saznajte više preko zvanične veb stranice Mreže: [About us - HRN \(humanrightsnetwork.net\)](#)

Konsultativni sastanak za zajednički OCD izveštaj

Objavljivanje godišnjeg izveštaja udruženih OCD o ljudskim pravima je ocena koju svake godine objavljuje Mreža za ljudska prava. Kako bi prikupila inpute od organizacija civilnog društva, YIHR KS je organizovala tri konsultativnog sastanka u 2023. godini kako bi se razgovaralo o strukturi i sadržaju izveštaja za 2024. godinu i kako bi se identifikovala najkritičnija polja kojima se treba baviti.

Radionica za izgradnju kapaciteta za OCD

U cilju povećanja profesionalnih kapaciteta osnovnih i drugih organizacija civilnog društva, YIHR KS je organizovala jednu radionicu za izgradnju kapaciteta u Prištini. Tokom radionice, predstavnici organizacija su imali priliku da nauče više o ljudskim pravima uopšte i istovremeno im je predstavljena metodologija sa indikatorima za procenu stanja ljudskih prava na Kosovu.

Okrugli sto o Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima

YIHR KS je u saradnji sa Kancelarijom za dobro upravljanje obeležila 75. godišnjicu Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (UDLJP) okruglim stolom o UDLJP-u. Više od 50 gostiju iz institucija, organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija prisustvovalo je događaju koji je održan u zgradi Vlade.

Diskusija za okruglim stolom istakla je važnost UDLJP-a. To je osvetlilo potrebu za boljom institucionalnom koordinacijom i saradnjom kako bi se dalje poboljšala implementacija situacije ljudskih prava na Kosovu.

Ključni govornici na ovom značajnom događaju bili su: g-dja Caroline Ziadeh - Specijalni predstavnik generalnog sekretara i šefica UNMIK-a na Kosovu; g-dja Emilija Redžepi - zamenik premijera Kosova; Marigona Shabiu - Izvršni direktor IIHR KS; G. Naim Qelaj -Ombudsperson; g-dja. Gjyljeta Mushkolaj - Profesorka prava; kao i g-dja. Eranda Zekaj - predstavnica Kosovskog pravnog instituta (KLI).

Otvaranje konferencije 4. zajedničkog godišnjeg Izveštaja o ljudskim pravima OCD za 2022

U maju 2023. organizovan je početak četvrtog zajedničkog godišnjeg Izveštaja OCD o ljudskim pravima za 2022. godinu. Ovaj događaj okupio je predstavnike organizacija civilnog društva, medija i institucija u plodnoj diskusiji u Prištini. Tokom manifestacije predstavljen je izveštaj i upućene preporuke nadležnim državnim institucijama i organima koji su prisustvovali događaju.

Ceo izveštaj pročitajte ovde:

[Report-ENG-FINAL-5.10.2023.pdf \(yihr-ks.org\)](#)

JAVNE REAKCIJE MREŽE ZA LJUDSKA PRAVA (MLJP)

Mreža za ljudska prava je tokom 2023. godine objavila 5 javnih reakcija za nezakonito/diskriminatorno postupanje pojedinaca i institucija.

1 Izjava: Slučaj Klan Kosova

Kao organizacije članice Mreže za ljudska prava (MLJP), izuzetno smo zabrinuti zbog nedavne odluke Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine (MIPT), odnosno Agencije za registraciju biznisa na Kosovu (ARBK), da suspenduje sertifikat o poslovanju za Trgovačko društvo „Klan Kosova“ DOO, u čijem sastavu je i javna televizija Klan Kosova.

Pročitajte celu izjavu ovde: [Deklaratë: Rasti ndaj Klan Kosova Si... - Human Rights Network | Facebook](#)

2 Izjava u nastavku/ propratna: Slučaj Klan Kosova

Kao organizacije članice Mreže za ljudska prava (MLJP), najoštrije osuđujemo najnoviju odluku Žalbene komisije Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine (MIPT) o zatvaranju Trgovinskog društva „Klan Kosova“ DOO, nezavisnog medija.

Pročitajte celu izjavu ovde: [Deklaratë: Rasti ndaj Klan Kosova Si... - Human Rights Network | Facebook](#)

3 Reagovanje na pogrdni jezik poslanice Valentine Bunjaku-Rexhepi tokom sednice Skupštine Kosova

Mreža za ljudska prava (MLJP) najoštrije osuđuje pogrdni govor kojeg je juče, 22. juna 2023. godine, tokom sednice Skupštine Kosova upotrebila poslanica Valentina Bunjaku-Rexhepi, koja je i članica Odbora za prava i interesu zajednica i povratak.

Pročitajte kompletну reakciju ovde: [Reagim ndaj gjuhës poshtëuese të përdorur... - Human Rights Network | Facebook](#)

4 Reakcija na anti-LGBTQ+ grafit

Organizacije članice Mreže za ljudska prava (MLJP) pozivaju pravosudne institucije da odmah istraže slučaj grafta ispisanog u dvorištu Prištinskog univerziteta „Hasan Priština“ koji poziva na ubistvo LGBTIQ+ osoba.

Pročitajte celu izjavu ovde: [REAGIM Organizatat anëtare të Rjetit pë... - Human Rights Network | Facebook](#)

5 Reakcija na uvredljiv i neprikladan jezik gradonačelnika Orahovca, g. Smajla Latifija

Pročitajte celu izjavu ovde: [Reagim ndaj gjuhës fyeše dhe të pa... - Human Rights Network | Facebook](#)

Master program: „Ljudska prava, međunarodno krivično pravo i tranziciona pravda“

YIHR KS podržava master program „Ljudska prava, međunarodno krivično pravo i tranziciona pravda“ koji je osnovao Pravni fakultet Univerziteta u Prištini „Hasan Priština“. Ovo je prvi master program na Kosovu koji upisuje redovne međunarodne studente. YIHR KS obezbeđuje stipendije za 5 međunarodnih studenata, podržavajući program sa međunarodnim profesorima koji će svoje međunarodno iskustvo preneti na Kosovo. Potpisali smo Memorandum o razumevanju sa Pravnim fakultetom radi bolje koordinacije primene ove komponente u praksi.

Kurs obuke sa studentima prava

Deset studenata prava sa različitih univerziteta, javnih i privatnih, na Kosovu, imali su priliku da izgrade svoje kapacitete u javnom govoru i predavanjima o ljudskim pravima, vladavini prava i pravosudnom sistemu za učenike osnovnih škola. Tokom obuke, učesnici su se informisali i naučili kako da sprovode Program edukacije mladih o ljudskim pravima. Štaviše, stekli su znanja i veštine u javnom govoru i držanju predavanja učenicima osnovnih škola o ljudskim pravima i kosovskom pravosudnom sistemu.

Projekat

Osnazivanje mladih: Jačanje vladavine prava i obrazovanje o ljudskim pravima u školama

Ovaj projekat podržava EULEKS i ima za cilj da osnaži mlađe ljude od 13 do 14 godina, koji žive na Kosovu, povećanjem njihovog znanja, sposobnosti kritičkog razmišljanja i veština da aktivno traže pravdu. Pored toga, projekat ima za cilj da unapredi sposobnosti nastavnika osnovnih škola da efikasno sprovode program obrazovanja o ljudskim pravima u svojim učionicama. Ovaj program, koji je razvila YIHR KS i akreditovao Ministarstvo obrazovanja, nauke, tehnologije i informisanja, ima za cilj da osposobi studente osnovnim znanjima o ljudskim pravima.

Predavanja o ljudskim pravima u osnovnim školama

Nakon obuke o javnom govoru i predavanja o ljudskim pravima, 10 studenata prava održalo je seriju od 15 predavanja u ciljanim opštinama kako bi mlađima pružili osnovna znanja o njihovim pravima i pristupu pravdi. Mladi osnovci su imali priliku da se angažuju sa predstvincima sudova i steknu praktičan uvid u sudske postupke. Podstičući iskustveno učeње i smislene diskusije, ova predavanja i posete sudovima osnažili su mlađe pojedince da aktivno učestvuju u građanskom životu i razviju povećanu svest o pravdi.

Otvoreni dani suda

Nakon predavanja, studenti su imali priliku da posete osnovne sudove u svojim regionima. Oko 530 studenata koristilo je 5 dana otvorenog suda. Ove posete su pružile vredan uvid u uloge sudija, tužilaca i advokata, omogućavajući studentima da bolje razumeju sudske postupke. Pored toga, organizovali smo razgovore sa predstavnicima suda tokom ovih poseta, baveći se različitim aspektima kao što su postupci, prava i odgovornosti stranaka uključenih u sudske rasprave.

Ciljevi ovih aktivnosti bili su dvostruki. Prvo, oni su imali za cilj da osposobe mlade ljude da saznaju o njihovim pravima i pristupu pravdi, uz podsticanje transparentnosti i poverenja u sudove među mладима. Drugo, oni su imali za cilj da unaprede kapacitete sudova da se angažuju sa mладим лjudima i promovišu bolje razumevanje njihovog funkcionisanja.

Projekat

Govor protiv mržnje na Zapadnom Balkanu

Govor protiv mržnje na Zapadnom Balkanu je regionalni projekat koji podržava CRD i koji se bavi govorom mržnje u medijima prema najmarginalizovanim grupama. Osnovna ideja ovog projekta je praćenje i registracija govora mržnje na Zapadnom Balkanu, kao i povećanje znanja o prepoznavanju i prijavljivanju govora mržnje kroz javno zagovaranje i protok informacija.

Obuka sa nastavnicima građanskog vaspitanja

Kurs obuke sa nastavnicima građanskog vaspitanja bio je petodnevni trening koji je okupio 15 nastavnika osnovnih škola iz opština Kosovo Polje, Štimalje, Vitina, Priština i Prizren osmišljen na teme ljudskih prava, pravosudnog sistema i pristupa pravdi. Ovi posvećeni nastavnici su imali priliku da zarone u praktične aspekte predavanja pravnih odeljaka svojim studentima i nauče kako da istražuju i iznesu slučajeve iz stvarnog života u učionicu na diskusiju. Obuka je osmišljena na osnovu priručnika „Program obrazovanja za mладе о ljudskim pravima“, koji je izradila YIHR KS.

Evidentiranje slučajeva govora mržnje

Od januara do novembra 2023. YIHR KS je evidentirala najvidljivije slučajeve govora mržnje prema marginalizovanim grupama na Kosovu. Svi gore-pomenuti slučajevi govora mržnje koje smo pratili odnosili su se na LGBTQIA+ zajednicu, žene i pripadnike nevećinskih zajednica na Kosovu. Registrovani slučajevi su preuzeti iz članaka onlajn medija.

Objavljivanje grafičkih statističkih podataka o registrovanim slučajevima govora mržnje

YIHR KS je 2023. godine izradila dve informativne infografike o stanju govora mržnje na Kosovu. Infografika je odražavala statistiku koju je prikupila YIHR KS. Prva infografika je objavljena do kraja maja za period od januara 2023. do maja 2023. Druga infografika je pokrivala period jun – novembar 2023. godine i objavljena je tokom Nedelje ljudskih prava – 10. izdanje.

Link prve infografike:

[Situata me... - Youth Initiative for Human Rights - Kosovo \(YIHR KS\) | Facebook](#)

Link druge infografike:

[Hate... - Youth Initiative for Human Rights - Kosovo \(YIHR KS\) | Facebook](#)

Redovna koordinacija sa nacionalnim zaštitnim mehanizmima

YIHR KS se sastala sa predstavnicima javnih institucija i razgovarala o govoru mržnje prema marginalizovanim grupama na Kosovu, posebno prema LGBTQIA+ zajednici. LGBTQIA+ zajednica se suočavala sa mnogo govora mržnje tokom cele godine, posebno tokom Dokufesta i Anibar festivala. Tokom 2023. godine YIHR KS se sastala sa premierom Kosova, Ombudsperson institucijom i direktorom Kancelarije za dobro upravljanje. Tokom sastanaka razgovarali smo o stanju ljudskih prava na Kosovu uopšte, kao i o govoru mržnje i diskriminaciji prema većini marginalizovanih grupa. Pozvali smo institucije da osude govor mržnje prema ovim grupama i da javno reaguju na govor mržnje koji se širi u Skupštini Kosova tokom sednice na kojoj se raspravljalo o nacrtu Građanskog zakonika.

Otvorena debata o govoru mržnje sa studentima

YIHR KS je organizovala otvorenu debatu pred oko 20 studenata univerziteta o govoru mržnje i diskriminaciji na Kosovu. Ova aktivnost je organizovana u saradnji sa Pravnim fakultetom Univerziteta u Prištini. Panel diskusiju su činili predstavnici Ombudsperson Institucije i D4D organizacije.

09

MILADIN

OSNAŽIVANJE

PROGRAM SNAPSHOT

OSNAŽIVANJE MLADIH

RADIONICE
KOHEZIONOG
KRUGA
31
UČESNIK

INICIATIVAT
E RRETHIT TË
KOHEZIONIT
207
UČESNIKA

OMLADINSKI
MIROVNI KAMP
20
UČESNIKA

ŽIVE
BIBLIOTEKE
58
UČESNIKA

RADIONICE
ISPOVEDANJA
40
UČESNIKA

PROGRAM
STAŽIRANJA ZA
NEVEĆINSKE
ZAJEDNICE
1
PRIPRAVNIK

INFORMATIVNA
SESIJA
50
UČESNIKA

Program Osnaživanja Mladih

Centar Za Aktivizam

YIHR KS je prvi put pokrenuo Centar za aktivizam u svojim poslovnim prostorima 2022. godine, tokom Nedelje ljudskih prava. Centar za aktivizam je otvoren, slobodan prostor prilagođen mladima za sve aktiviste.

Sa ponosom možemo da kažemo da su od njegovog pokretanja, tokom 2023. godine različiti aktivisti realizovali više od 30 aktivnosti u našem Aktivističkom centru, a oko 400 mladih imalo je koristi od ovih aktivnosti.

Nastavljamo da promovišemo Centar za aktivizam kao otvoren i inkluzivan prostor koji aktivisti mogu koristiti za svoje osnaživanje, ideje i aktivizam. Svi su pozvani da nam pošalju email na: activismhub@yihr.org kako bi rezervisali ovaj Centar!

Projekat

Pomirenje i transformacija sukoba (RCT)

Svrha aktivnosti Pomirenja i transformacije sukoba (RCT) na Kosovu je da se pozabavi trenutnim potrebama pomirenja između različitih etničkih grupa na Kosovu na individualnom, društvenom i institucionalnom nivou. Aktivnost pomirenja i transformacije sukoba sprovode Izgradnja zajednice Mitrovica i partneri iz Nove društvene inicijative i Inicijative mladih za ljudska prava – Kosovo.

Radionice Kohezionog Kruga

CC radionica u Prištini

U februaru je u Prištini organizovana radionica Kohezionog kruga koja je okupila 17 učesnika iz zajednica kosovskih Albanaca, kosovskih Srba i kosovskih Roma. Radionica je imala za cilj da okupi i diskutuje o dve inicijative koje bi podstakle pomirenje i na jednom mestu okupile mlade iz različitih etničkih grupa kako bi se proširio među-kulturalni dijalog među njima.

CC radionica u Peći

U novembru je u Peći organizovana radionica Kohezionog kruga. Pozvali smo nekoliko predstavnika NVO, omladinskih saveta i aktivista iz Peći i regiona da učestvuju u radionici. Prisustvovalo je 14 učesnika iz etničkih zajednica, uključujući srpsku, bošnjačku, egipćansku i romsku zajednicu na Kosovu.

PROČITAJTE CELU PRIČU O USPEHU: [Building unity one step at a time: Peja's Cohesion Circle - RCT Kosovo](#)

Inicijative Kohezionog Kruga

CC inicijativa „Društveno okupljanje“

Tokom marta, članovi Kohezionog kruga u Prištini su pažljivo planirali i organizovali svoju prvu inicijativu. Događaj je bio ogroman uspeh i okupio je 46 učesnika iz različitih etničkih zajednica, sa 27 učesnika iz različitih etničkih zajednica na Kosovu i iz međunarodnih mesta kao što su Irska, Nemačka i UK. Inicijativa je pokazala moć različitosti i jedinstva, a učesnici su bili slobodni da se pridruže otvorenim diskusijama podeljenim u tri ugla: „Podeli svoju priču“, „Poezija i knjige“ i „Hrana“.

PROČITAJTE CELU PRIČU O USPEHU: [Cohesion Circle Initiative – Social Gathering - RCT Kosovo](#)

CC inicijativa „Poezija + Koncert“

Druga inicijativa Cohesion Circle održana je u aprilu u Mužičkom centru Defy Them. Događaju je prisustvovalo više od 100 učesnika iz različitih etničkih grupa. Veče je počelo očaravajućim čitanjem poezije, prevedene na tri dlan jezika - albanski, srpski i romski. Nastup je nastavljen sa talentovanom decom iz centra „Muzika za sve“ u Plemetinu, učenicima bubenjara i dinamičnim metal bendom „Nuclear Doom“ u okviru škole Defy Them.

PROČITAJTE CELU PRIČU O USPEHU: [Poetry + Concert Event – CC Initiative – April 2023 - RCT Kosovo](#)

CC Inicijativa „Kulturna poseta“

Treća Inicijativa Kohezionog kruga okupila je 80 mladih iz Mitrovice i Peći. Kulturna poseta je počela obilaskom grada oko centra Peći. Potom smo otišli da posetimo džamiju u centru grada i upoznamo se sa njenom istorijom. Kulturna poseta je nastavljena u manastiru Dečani Visoki. Poseta je bila divno iskustvo za sve učesnike jer je to bio prvi put da je većina učesnika posetila manastir ili kulturne znamenitosti u Peći.

PROČITAJTE CELU PRIČU O USPEHU: [Bridging cultures, building friendships: A cultural visit unites youth in Peja/Peć - RCT Kosovo](#)

Izrada i revizija nastavnih planova/programa neformalnog obrazovanja

YIHR KS je u septembru promovisala Priručnik o građanskom mirovnom obrazovanju. Događaj je imao za cilj da promoviše Priručnik raznim zainteresovanim stranama, nevladinim organizacijama, nastavnicima, trenerima i aktivistima. Priručnik će poslužiti kao glavno sredstvo za podsticanje sigurnih koraka u ovoj važnoj oblasti. Nakon pokretanja priručnika usledila je panel diskusija trenera koji su imali priliku da koriste priručnik u svojoj obuci. Pored toga, događaju je koristila virtualna veza sa Nevenom Radosavljević, koja je urednica Priručnika o građanskom mirovnom obrazovanju.

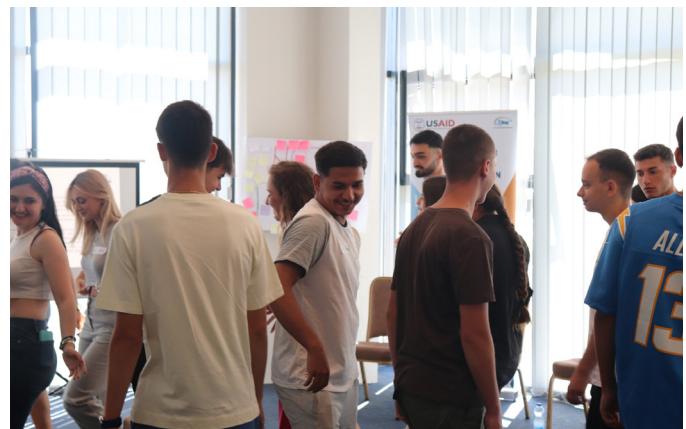

PROČITAJTE CELU PRIČU O USPEHU:
[Unveiling the Path to Peace: Civic Peace Education Manual Promotion - RCT Kosovo](#)

Omladinski Mirovni Kamp

The Youth Peace Camp gathered 20 youngsters from different ethnic backgrounds to learn about peacebuilding, reconciliation, conflict transformation, and intercultural dialogue. During these three days, participants from Albanian, Serbian, Bosnian, Turk, Roma, and Egyptian ethnic backgrounds had the opportunity to learn, socialize, and create a safe space for conflict transformation among them. The camp focused on topics related to peacebuilding and emphasized teamwork, peaceful communication, and cooperation. The participants came with various ideas tackling the challenges that the youth is facing and they decided to mark the International Youth Day by focusing on the mental health of the youth to raise awareness on this significant topic for the well-being of all youth.

„Živa biblioteka“ – radionice ispovedanja priča

Radionice ispovedanja priča imaju za cilj da angažuju i pomognu mladima da izraze svoju viziju. Dve radionice pripovedanja održane su u Prištini. Tokom januara organizovali smo prvi dogadjaj Žive biblioteke koji je uspešno okupio 18 učenika prištinske gimnazije i mlade iz Španije, Slovenije, Italije, Engleske i Holandije. Učesnici su imali priliku da čuju o iskustvima dvojice srpskih mladića iz Gračanice i njihovim aktivističkim pričama.

Druga radionica održana je tokom maja, što se poklopilo sa proslavom nedelje biblioteke. Ovaj događaj je pružio odličnu platformu za predstavljanje projekta u celini i njegovih različitih aktivnosti. Na događaju su gostovala tri izuzetna mlađa aktivista, Agon Redžepi iz zajednice kosovskih Albanaca, Alisan Skenderi iz romske zajednice i Andelija Vučinić iz zajednice kosovskih Srba. Približno 40 učesnika je prisustvовало aktivnosti, aktivno se baveći inspirativnim pričama koje su podelili govornici. Publika je imala priliku da postavlja pitanja i razmišlja o sopstvenim životima, podstičući značajne razmene koje su poboljšale celokupno iskustvo. Aktivnost Žive biblioteke je svedočanstvo značaja angažovanja zajednice i saradnje u promovisanju društvenih promena i jedinstva na Kosovu.

Bilateralni sastanci

YIHR KS je održala različite sastanke sa različitim zainteresovanim stranama kako bi predstavila i promovisala Priručnik o građanskom mirovnom obrazovanju. Između ostalih zainteresovanih strana, sreli smo se sa ljudima iz različitih oblasti; poput novinara, aktivista (iz zajednica kosovskih Albanaca i kosovskih Srba), nevladinih organizacija, predstavnika vlade, vlasnika preduzeća, itd. Tokom ovih sastanaka, tim YIHR KS je razgovarao o postojećim potrebama pomirenja između različitih etničkih grupa na Kosovu na individualnom, društvenom i institucionalnom nivou.

Projekat

Podsticanje novih pristupa pomirenju mladim

Svrha projekta Podsticanje novih pristupa pomirenju mladim je da unapredi inter-kulturalni dijalog i saradnju među mladim ljudima različitog etničkog porekla, kao i da izazove pristrasni i etno-nacionalistički javni diskurs o prošlosti Kosova i obogati ga ličnim pričama i iskustvima. Ljudi. Ovaj projekat podržava Nacionalna zadužbina za demokratiju – NED.

Ekskurzije

Nakon Radionice pričanja priča, radi daljeg upoznavanja različitih etničkih zajednica i njihovog života, organizovali smo 2 terenske posete. Prvu ekskurziju smo započeli posetom gradu Prizrenu, a zatim nastavili za Gračanicu. Odličan vrhunac dana bio je susret sa različitim aktivistima iz regiona i poseta Mladim aktivnim Gračanicama kako bi se upoznali sa radom koji rade, posebno na zbližavanju zajednica.

Našu drugu ekskurziju smo započeli u Peći, gde smo otisli da prisustvujemo festivalu animacije Anibar. Ovogodišnja tema Anibar festivala bila je „LJUBAV“ kao podrška kueer zajednici, što je dodatno povećalo značaj ove posete. Zatim smo nastavili do prelepog multikulturalnog grada Prizrena i istorijskog manastira Dečana. Sve u svemu, ove posete su predstavljale veliki napor u korišćenju znanja sa terena kako bi se inspirisao i otvorio među-kulturni dijalog!

Radionice „Inicijativa mladi pamte“

YIHR KS je 2023. godine organizovala dve radionice ispovedanja priča koje su okupile oko 40 različitih mladih osoba kako bi naučili o tehnikama pripovedanja, intervjuisanju i važnosti dokumentovanja ratnih iskustava. Takođe su duboko ušli u prednosti korišćenja ovih kreativnih oblika izražavanja u suočavanju sa prošlim procesima.

Uz različite aktivnosti, tokom radionice obišli smo i spomen obeležje u Starom Gracku i Mućolijevu kuću na mestu masakra Poklek. Ove emotivne i edukativne posete pratili smo sesijama razmišljanja. Posete su posebno pokazale važnost dokumentovanja ličnih priča i izazovnih dominantnih narativa o ratu.

Program stažiranja za nevećinske zajednice

Ove godine Andelija Vučinić se pridružila YIHR KS kao pripravnik. Ovaj program stažiranja osmišljen je kao prilika da se sazna više o kolektivnom pamćenju i funkcionisanju OCD, da se organizacija podrži različitim dnevnim aktivnostima i uopšte, da se povećaju kapaciteti pripravnika u oblastima njihovog interesovanja. Tokom ove prakse, Andelija je blisko radila u okviru programa suočavanja sa prošlošću, jer se aktivno zalaže za pomirenje i izgradnju mira na Kosovu.

Evropski korpus solidarnosti (ESC)

Evropski korpus solidarnosti (ESC) predstavlja simbol jedinstva i saradnje za mlade ljude širom Evrope. Ova inicijativa koju je pokrenula Evropska unija pruža mogućnosti pojedincima od 18 do 30 godina da se uključe u volonterske aktivnosti koje doprinose društvenom blagostanju. YIHR KS je 2023. godine pokazala posvećenost ovoj zajedničkoj svrsi slanjem 11 volontera u partnerske organizacije u različitim zemljama, uključujući Poljsku, Italiju, Švajcarsku i Tursku.

Aktivnosti na Terenu

U cilju promocije lokalnog vlasništva i angažmana među mladima u ciljanim regionima, YIHR KS je planirao niz terenskih aktivnosti koje će provesti naša četiri 4 lokalna koordinatora. Ove aktivnosti su oblikovane kao informativne sesije čiji je primarni cilj upoznavanje lokalne omladine sa radom i vrednostima za koje se zalaže i zastupa YIHR KS. Ovim se nadamo da ćemo inspirisati mlade u različitim regionima da se angažuju u svojim lokalnim zajednicama.

Tokom godine održano je 14 informativnih sesija na kojima je učestvovalo više od 50 mlađih iz srpske zajednice na Kosovu. Neki od učesnika ovih sesija su nastavili prisustvovati različitim aktivnostima YIHR KS, što je pokazalo efikasnost i uspešnost ovakvih terenskih aktivnosti.

Sastanak sa poslanicom britanskog parlamenta Ališijom Kerns

Poželedi smo dobrodošlicu gospodri Kearns i ambasadoru Kosova u Ujedinjenom Kraljevstvu, gospodinu Iliru Kapitiju, u Centru za aktivizam. Gospoda Kerns je predsednica Odbora za spoljne poslove britanskog parlamenta i glasni zagovornik pitanja Kosova.

Poslanik i ambasador susreli su se sa mladim aktivistima iz različitih zajednica na Kosovu. Gospoda Kerns se raspitivala o situaciji na Kosovu i perspektivama mlađih ljudi u pogledu ljudskih prava, prava žena i manjinskih zajednica. Između ostalih tema, razgovarano je o situaciji na severu Kosova i dijalogu Kosovo-Srbija, kao i o ulozi mlađih u ovim procesima.

10

**NEDELJA
LJUDSKIH
PRAVA**

NEDELJA LJUDSKIH PRAVA

Ove godine smo obeležili deceniju Nedelje ljudskih prava od 6. do 10. decembra! Desetogodišnjica, pod sloganom „Moje pravo, a ne tvoje lično mišljenje“, bila je fokusirana na govor mržnje koji cilja na marginalizovane zajednice. Kroz mnoge aktivnosti tokom 5 dana razgovarali smo i podizali svest protiv govora mržnje. Takođe smo istakli uticaj govora mržnje na jačanje stigme, diskriminacije i nasilja među marginalizovanim zajednicama na Kosovu. Ovo izdanje Nedelje ljudskih prava skrenulo je pažnju na princip ljudskih prava kao skup neotudivih i univerzalnih prava. Govor mržnje koji se promoviše uz opravdanje ličnog mišljenja direktno je u suprotnosti sa principima jednakosti i nediskriminacije za sve ljude bez obzira na njihov identitet. Stoga je u ovom izdanju naglašeno da su naša ljudska prava lična, ali nikada ne zavise od ličnog mišljenja!

Pogledajte završni video: [\(1\) Facebook](#)

6 - 10
December

HUMAN
RIGHTS
WEEK
vol.10

- 6 DECEMBER**
- 10:00-13:00 Opening Conference - Combating Hate Speech: State Obligations Sirius Hotel
 - 16:00 - 18:00 Discussion: "From paper to practice – Kosovo must keep its commitments to domestic violence survivors" Amnesty International Report National Library
 - 20:00-00:00 Roma Poetry & Music Night Bubble Pub

- 7 DECEMBER**
- 11:00 - 13:00 Talk: Activism in Times of Crisis - Past and Now Center for Narrative Practice
 - 15:00 - 17:00 Documentary Screening: "The Killing of a Journalist" + Panel Discussion Kino Armata
 - 17:30 - 19:00 Exhibition: Only the Rain Saved Us National Museum of Kosovo
 - 20:00 - 22:00 Documentary Screening: "20 Days in Mariupol" Kino Armata

- 8 DECEMBER**
- 10:00 - 12:00 Roundtable Discussion "75th Anniversary of the Universal Declaration of Human Rights" Government Building
 - 17:00 Hate Speech Online YIHR KS social media
 - 22:00 - 02:00 Drag Show: Dance the Hate Away Grand Hotel Underground

- 9 DECEMBER**
- 16:00 - 20:00 Workshop: Overcoming Activism Burnout Activism Hub, YIHR KS
 - 20:00 - 10:00 Stand Up Comedy with Vezirja Bubble Bar

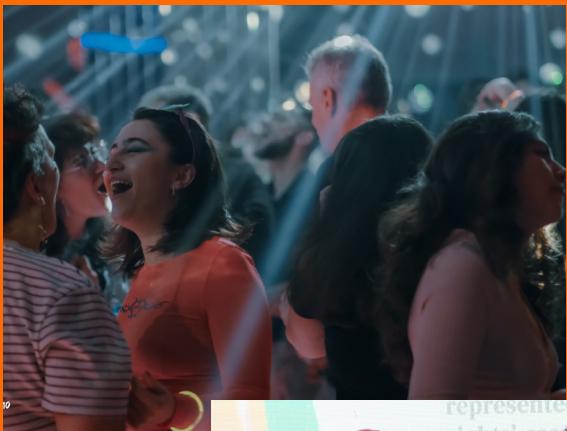
- 10 DECEMBER**
- 12:00 - 13:00 Street Action: Hate Speech is Not Free Speech Zahir Pajaziti Square
 - 20:00 - 00:00 Celebration: 10 Years of Human Rights Week Menza Ramiz Sadiku

YOUTH INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS
ASOCIATIJA ZA UZDARUĆENJE
FILIALA BEČKA ZA JUGOSLAVIJSKU PRINU

Donors:

11

PROTESTI

Protesti

Marširamo, ne slavimo - Međunarodni dan žena

Kao i svakog 8. marta, protestovali smo od Palate pravde do zgrade Vlade za život bez nasilja za sve devojke i žene. Ovog 8. marta feministički otpor je odjeknuo pozivima na patrijarhat koji ubija i na državu koja čuti! Naša borba za ravnopravnost i slobodu svih devojaka i žena će se nastaviti!

PRIŠTINA PRAJD 2023 - Volim te Kakav Jesi

YIHR KS je ko-organizovao još jedno uspešno izdanje Priština prajd sa CEL, CSGD & CRD tokom 5-10 juna 2023!

Pod sloganom „Volim te kakav jesi“ preneli smo poruke podrške svima koji se suočavaju sa stresom, anksioznošću i depresijom koji su direktnе posledice sistemske homofobije i transfobije od strane države, društva i porodice. Podsetili smo sve da nisu sami. Ljubav, prihvatanje i izgradnja sigurnih prostora, pored stručne pomoći, više su nego neophodni, ako ne i suštinski, za prevenciju i prevazilaženje izazova mentalnog zdravlja.

PROTIV DRŽAVE KOJA UBIJA ŽENE!

Okupili smo se ispred Tužilačkog saveta Kosova da protestujemo protiv države koja ubija žene!

Ustavni sud Kosova je 22. marta 2023. godine potvrdio da su kosovska policija i državno tužilaštvo prekršili pravo na život Sebahate Morine. Još uvek nije bilo ostavki ili razrešenja odgovornih lica. Sebahate Morina je uskraćeno pravo na život. Tražili smo smenu odgovornih!

12

ULIČNE
AKCIJE

Ulične akcije

Dan Ustava - Ulični performans „Savršen ustav, savršeno nepraćen“

Za Dan Ustava predstavili smo ulični performans gospodina Klovna na vlasti koji savršeno ne prati savršeni Ustav Kosova.

Ko je gospodin klovn? On je predstavnik i oličenje naših donosilaca odluka i političara na vlasti koji dosledno ne poštuju Ustav i štite ljudska prava.

Ovaj nastup je poslužio kao podsetnik na razloge zbog kojih vlastodršci zauzimaju ove funkcije i na odgovornosti koje dolaze sa tom moći. Zahtevali smo da poštovanje Ustava i zaštita svih ljudskih prava i sloboda budu od najvećeg prioriteta i da ih s punom ozbiljnošću shvate sve institucije i donosioci odluka.

5 Minuta u Tami Nestalih Osoba

Nastavili smo obeležavanje 27. aprila, Nacionalnog dana nestalih lica, tako što smo ugasili svetla na 5 minuta u našim domovima kako bismo se solidarizali sa mrakom koji rođaci nestalih osećaju već više od 23 godine.

Nećemo stati, i nastavićemo da tragamo i sećamo se svih nestalih u nedavnom ratu na Kosovu dok se ne vratre svojim porodicama i ne ispuni pravda za njih i njihove rođake.

Pogledajte video: [YIHR Kosovo \(@yehr_ks\)](#) • Instagram photos and videos

Nacionalni dan nestalih osoba - Ulična Akcija

Uličnom intervencijom obeležili smo Nacionalni dan nestalih lica 27. april. Postavili smo ploču pored Spomen-obeležja nestalim, ispisano na pet jezika: albanskom, srpskom, romskom, turskom i engleskom. Ploča je namenjena da obeleži spomen obeležje i obavesti građane šta ono predstavlja. Od kada je spomen obeležje postavljeno 2015. godine, nije bilo zvaničnog obeležja koje bi objasnilo njegovu namenu. Ovo je rezultiralo godinama institucionalnog nemara prema porodicama nestalih osoba.

Postavljanje ploče poslužilo je kao podsetnik na 1621 osobu koja se vodi kao nestala od poslednjeg rata na Kosovu. YIHR KS je ovom simboličnom akcijom pozvala na akciju da sve naše institucije daju prioritet rasvetljavanju sudbine nestalih osoba.

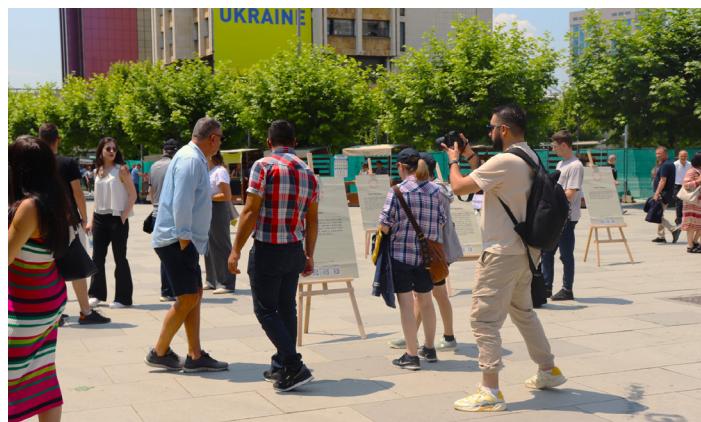

Međunarodni dan izbeglica - Ulična Akcija „Dom Daleko od Svog Doma“

Međunarodni dan izbeglica obeležili smo uličnom akcijom koja prikazuje lične priče izbeglica tokom poslednjeg rata na Kosovu. Postavili smo odlomke iz izveštaja iz prve ruke iz intervjua iz Virtuelnog muzeja izbeglica na otvorenom prostoru u Bulevaru Zahira Pajazitija.

Pogledajte video da biste stekli bolji utisak o akciji:
[YIHR Kosovo \(@yihr_ks\) • Instagram photos and videos](#)

Pročitajte više priča o izbeglicama na: <https://museumofrefugees-ks.org/?lang=en>

28. Godišnjica Genocida u Srebrenici

Povodom 28. godišnjice stravičnog genocida u Srebrenici okupili smo se na glavnem trgu da zapalimo sveće u znak sećanja na sve žrtve genocida u Srebrenici i da se solidarišemo sa svim preživelima!

Posvećeni smo sećanju na prošlost i sve ratne zločine, posebno one počinjene tokom 90-ih godina u bivšoj Jugoslaviji. Tražili smo pravdu za sve žrtve, i tražili da se prihvati istina. Tek tada ćemo moći da krenemo ka mirnom suživotu.

Međunarodni dan mladih - Ulična Akcija "Stvarno te Pitam, Kako Si?"

Dana 12. avgusta obeležili smo Međunarodni dan mladih u Prištini kroz uličnu akciju „Stvarno te pitam, kako si?“ koji je istakao značaj mentalnog zdravlja! Građani i aktivisti pridružili su se akciji pisanjem pozitivnih ohrabrujući poruka u knjizi „Niste sami“ o problemima mentalnog zdravlja sa kojima se suočavaju mlađi na Kosovu. Poruke mlađih pozivaju na stvaranje bezbednog okruženja sa podrškom u kojem se mlađi osećaju osnaženim da potraže pomoć i otvoreno razgovaraju o svojim problemima mentalnog zdravlja bez straha od osude ili stigme.

Međunarodni Dan Prisilnih Nestanaka - Ulična Akcija „Vrata čekanja“

Na Međunarodni dan prisilnih nestanaka organizovali smo uličnu akciju na gradskom trgu ovde u Prištini pod nazivom „Vrata čekanja“. Ugradili smo crna vrata i postavili trpezariju, sa dve stolice i stolom koji simbolizuju porodice koje još uvek čekaju svoje nestale rođake iz rata da se vrate kući. Ovo je bio dan solidarnosti sa svim članovima porodice, koliko i dan koji je zahtevao kritiku, odgovornost i hitnu akciju naših institucija.

Crna vrata su simbolizovala agoniju, tugu i tugu - olicavajući dugo čekanje na rasvetljavanje sudsbine nasilno nestalih. Takođe smo iskoristili akustični prostor puštajući zvuk koji otkucava sat. Ovo smo uradili da bismo usadili osećaj hitnosti po pitanju nestalih osoba i takođe da simbolizujemo strah od čekanja kroz koji članovi porodica nestalih moraju svakodnevno da prolaze.

Međunarodni dan mira - Ulična Akcija „Šta Za Vas Znači Mir?“

Međunarodni dan mira obeležili smo u centru grada gde smo orkestrirali dinamičnu uličnu akciju koja je oličavala duh mira. Stvarajući vizuelno upečatljiv prikaz, poređali smo slova na kojima se piše „MIR“, transformišući javni prostor u platno za zajedničke ideale i postavljajući pitanje „Šta za vas znači mir?“

Podstičući građane da aktivno učestvuju, pozvali smo ih da svoja razmišljanja o miru napišu direktno na ova monumentalna pisma. Ovaj zajednički napor naše organizacije, volontera i angažovanih građana ne samo da je učinio događaj uspešnim, već je i podstakao osećaj zajedništva i zajedničke svrhe.

Pogledajte video da saznote više o tome kako je akcija protekla: [YIHR Kosovo \(@yihr_ks\) • Instagram photos and videos](#)

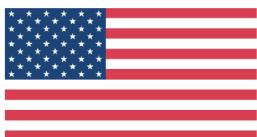

Međunarodni dan Ljudskih Prava – Ulična Akcija „Govor Mržnje Nije Slobodan Govor“

Povodom Dana ljudskih prava, koji je ujedno bio 5. i poslednji dan Nedelje ljudskih prava – 10. tom, otkrili smo mural u tunelu kod Trga Zahir Pajaziti. Umetničko delo je prenalo snažnu poruku protiv govora mržnje dok je demonstrirao našu nepokolebljivu posvećenost negovanju društva koje je izgrađeno na socijalnoj pravdi i poštovanju svih ljudskih prava.

Pored Murala, distribuirali smo i džepne kopije Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (UDHR) i uključili se u razgovore sa građanima.

DONATORI

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

SUPPORTING FREEDOM AROUND THE WORLD

NATIONAL
ENDOWMENT
FOR
DEMOCRACY

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

Internews

Rockefeller
Brothers Fund
Philanthropy for an Interdependent World

**OPEN SOCIETY
FOUNDATION**
SERBIA

THE GOVERNMENT
OF THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe

**Funded by
the European Union**

**CIVIL
RIGHTS
DEFENDERS**

YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS
NISMA E TË RINJVE PËR TË DREJTAT E NJERIUT
INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA